

Nr 82.

Ankom till riksdagens kansli den 20 maj 1920 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar jämte två i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o.

I nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition, punkt 15, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande av ökat understöd för läsåret 1920—1921 åt lantmannaskolor anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag av 60,000 kronor, att med högst 15 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå oberoende av, huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Utredningen återfinnes å sid. 58 i nionde huvudtiteln.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren väckt till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 82, av herrar *Welin* och *Bengtsson* i Norup, vari hemställts, att riksdagen ville besluta att för beredande av ökat understöd för läsåret 1920—1921 åt lantmannaskolor anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag av kronor 80,000, att med högst 20 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå oberoende av huruvida inom orten tillskjutes helt eller delvis svarande belopp.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 36 häft. (Nr 82—85.)

Utskottet.

Det begärda anslaget är på sätt framgår av statsrådsprotokollet beräknat att utgå med högst 15 procent å det lantmannaskola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel.

Under erinran att Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition under åttonde huvudtiteln föreslagit riksdagen att för beredande av ökat understöd åt folkhögskolor för arbetsåret 1920—1921 anvisa anslag, motsvarande en ökning med 20 procent av eljest utgående belopp, anhålla motionärerna, att även lantmannaskolorna måtte för nämnda läsår beredas ytterligare understöd efter enahanda grunder som folkhögskolorna, samt föreslagit, att det av Kungl. Maj:t för ändamålet begärda beloppet måtte ökas till 80,000 kronor.

Med hänsyn till att riksdagen på hemställan av statsutskottet redan bifallit Kungl. Maj:ts framställning beträffande folkhögskolorna, och då utskottet anser, att likformighet bör uti förevarande avseende förefinnas mellan lantmannaskolor och folkhögskolor, finner sig utskottet böra biträda motionärernas förslag i fråga om procenttalet. Som en följd härav torde ock, såsom motionärerna föreslagit, det av Kungl. Maj:t begärda anslagsbeloppet böra ökas till 80,000 kronor. Samtidigt vill utskottet framhålla angelägenheten av att utarbetande av förslag i frågor, som så intimt beröra varandra som de beträffande lantmannaskolor och folkhögskolor, i olikhet med vad i detta fall synes hava skett, sker i samråd mellan cheferna för de departement, på vilkas föredragning frågorna äro beroende.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den i ämnet väckta motionen för beredande av ökat understöd för läsåret 1920—1921 åt lantmannaskolor anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag av 80,000 kronor, att med högst 20 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå, oberoende av huruvida inom orten tillskjutes helt eller delvis svarande belopp.

2:o.

Under punkt 16 av samma huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande av ökat understöd för läsåret 1920—1921 till lanthushållsskolor anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 25,000 kronor, att med högst 15 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Vidare har Kungl. Maj:t under tilläggsstatens nionde huvudtitel, punkt 13, föreslagit riksdagen att för beredande av ökat understöd för läsåret 1919—1920 till lanthushållsskolor å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag å 21,000 kronor, att med högst 15 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Utredningen återfinnes å sid. 60 i nionde huvudtiteln.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren väckt till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 191, av herrar *Welin* och *Bengtsson* i Norup, vari hemställt, att riksdagen för beredande av ökat understöd för läsåret 1920—1921 till lanthushållsskolor ville anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 35,000 kronor, att med högst 20 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarepersonalen icke inräknat, utgå oberoende av, huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, får utskottet hänvisa till motionen.

Det av riksdagen förlidet år beviljade anslaget för ifrågavarande ändamål avsåg år 1919.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning innefattar dels anvisande för år 1920 av ett tilläggsanslag för ändamålet av 21,000 kronor, vilket med hänsyn till att läsåret numera för dessa skolor liksom för lantmannaskolorna bestämts till tiden 1 november—31 oktober beräknats allenast för tiden 1 januari—31 oktober 1920, dels ock beviljande för läsåret 1920—1921 av ett anslag av 25,000 kronor. Anslagen äro av-

sedda att utgå med högst 15 procent av eljest utgående understöd av statsmedel.

I den i ämnet väckta motionen föreslås, under erinran om Kungl. Maj:ts under punkt 1 härövan omförmälda framställning ifråga om folkhögskolorna och med framhållande att lanthushållsskolorna arbetade under förhållanden, som nära överensstämde med de vid lantmanna- och folkhögskolor rådande, att jämväl understödet till lanthushållsskolorna måtte få utgå med 20 procent av eljest utgående statsbidrag, samt att anslaget bestämmas till 35,000 kronor.

Utskottet anser för sin del, att understöden till lantmanna- och lanthushållsskolor böra utgå efter samma grunder. Med hänsyn härtill, och då utskottet under punkt 1 här ovan tillstyrkt, att understödet till förstnämnda skolor må utgå med högst 20 procent av övrigt statsbidrag, torde understödet till lanthushållsskolorna böra för år 1921 bestämmas till enahanda procent. Det av Kungl. Maj:t begärda anslagsbeloppet torde i anslutning härtill böra, såsom motionären föreslagit, höjas till 35,000 kronor. Beträffande tilläggsanslaget för år 1920, mot vars belopp utskottet icke har något att erinra, torde detta böra utgå efter enahanda grunder som under år 1919.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den i ämnet väckta motionen

dels för beredande av ökat understöd för läsåret 1920—1921 till lanthushållsskolor anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 35,000 kronor, att med högst 20 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp,

dels ock för beredande av ökat understöd för läsåret 1919—1920 till lanthushållsskolor å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag å 21,000 kronor, att med högst 15 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, utgå oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

3:o.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 17 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må i likhet med vad skett för åren 1919 och 1920 för beredande av höjda stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter under läsåret 1920—1921 å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Stockholm den 20 maj 1920.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herrar greve Hamilton, Elisson, Ingeström, Lindskog, Johansson i Uppmälby och Sävström, Dalberg, Pettersson Olaus, Hagfält, Igel, Ericsson i Arboga och Larsson i Bondarve.
